

Obsah

1	Slovo úvodem.....	8
2	Úvod do problematiky.....	9
2.1	Kyberšikana	11
2.1.1	Definujeme kyberšikanu	11
2.1.2	Kyberšikana vs. online obtěžování	11
2.1.3	Výzkum kyberšikany v Evropě a USA.....	13
2.1.4	Základní formy kyberšikany.....	14
2.1.5	Kyberšikana jako třísožkový komplex.....	16
2.1.6	Mýty o kyberšikaně pohledem zahraničních výzkumníků	17
2.1.7	Diagnostika kyberšikany.....	21
2.1.8	Kyberšikana – Kdo jsou pachatelé?	22
2.1.9	Kyberšikana – Kdo jsou oběti?.....	24
2.1.10	Kyberšikana a její dopad na oběť	25
2.2	Kybergrooming a sociální inženýrství	25
2.2.1	Definujeme kybergrooming.....	25
2.2.2	Specifické rysy kybergroomingu	26
2.2.3	Výzkumy kybergroomingu.....	29
2.2.4	Kybergrooming vs. sociální inženýrství	30
2.2.5	Pachatelé online sexuálních útoků.....	31
2.2.6	Etapy kybergroomingu	34
2.2.7	K diagnostice dětských obětí.....	41
2.2.8	Následky sexuálního zneužití.....	42
2.3	Sexting.....	43
2.3.1	Definujeme sexting.....	43
2.3.2	Prevalence sextingu	43
2.3.3	Rizika spojená se sextingem	44
2.3.4	Proč lidé realizují sexting?.....	45
2.4	Rizikové využívání sociálních sítí	47

2.5	Jak se chránit před kyberšikanou a dalšími rizikovými jevy	48
3	Rizikové chování českých dětí v prostředí internetu (2014).....	52
3.1	Metodologie	52
3.1.1	Charakteristika výzkumného vzorku.....	52
3.1.2	Charakteristika výzkumného nástroje	53
3.2	Kyberšikana u českých dětí	53
3.2.1	Sledované formy kyberšikany	53
3.2.2	Výsledky výzkumu – oběti kyberšikany	54
3.2.3	Výsledky výzkumu – původci kyberšikany	56
3.2.4	Přepínání rolí mezi obětí a útočníkem	59
3.3	Sexting u českých dětí.....	64
3.4	Děti a internetové seznamování.....	66
3.5	Sdílení osobních údajů v prostředí internetu	69
3.6	České děti a sociální sítě	73
4	Rizikové chování slovenských dětí v prostředí internetu (2014).....	74
4.1	Metodologie	74
4.1.1	Charakteristika výzkumného vzorku.....	74
4.1.2	Charakteristika výzkumného nástroje	74
4.2	Kyberšikana u slovenských dětí	75
4.2.1	Sledované formy kyberšikany	75
4.2.2	Výsledky výzkumu – oběti kyberšikany	76
4.2.3	Výsledky výzkumu – původci kyberšikany	77
4.2.4	Přepínání rolí mezi obětí a útočníkem	79
4.3	Sexting u slovenských dětí.....	82
5	Analýza komunikace mezi sexuálním abuzérem a obětí (2014).....	84
5.1	Metodologie	85
5.2	Výsledky analýzy.....	85
5.3	Shrnutí.....	89
6	Další rizikové jevy	89

6.1	Trolling a webcam trolling.....	89
6.1.1	Trolling ve světě internetu.....	89
6.1.2	Webcam trolling.....	92
6.1.3	Zneužití webcam trollingu k útokům na dětské uživatele internetu.....	94
6.1.4	Strategie ochrany a obrany před webcam trollingem.....	95
6.2	Podvodné mobilní platby (m-platby).....	95
6.3	Útoky na účty elektronického bankovníctví (phishing).....	96
6.3.1	Fáze 1 – Spamový útok.....	96
6.3.2	Fáze 2 – Získání uživatelského přístupu prostřednictvím falešné stránky.....	97
6.3.3	Fáze 3 – Instalace podvodné aplikace a autorizace SMS platby..	97
6.3.4	Prevence jako základ obrany.....	98
6.4	Rizika online závislosti (netolismus).....	99
6.4.1	Závislostní chování ve vztahu k Facebooku (FAD).....	101
6.4.2	Závislostní chování ve vztahu k hraní online her.....	102
6.4.3	Závislostní chování ve vztahu k mobilnímu telefonu.....	105
6.5	Dětská prostituce v online prostředí.....	106
6.5.1	Počátky dětské prostituce.....	106
6.5.2	Komerční sexuální zneužívání a jeho formy.....	107
6.5.3	Příčiny dětské prostituce online, typologie obětí.....	109
6.5.4	Charakteristika pachatele dětské prostituce.....	111
6.5.5	Příklad dětské prostituce v online prostředí.....	112
6.5.6	Následky dětské prostituce a její prevence.....	112
7	Primární prevence rizikového chování.....	113
7.1	Prevence rizikového chování na úrovni státu.....	114
7.2	Prevence rizikového chování na úrovni školy.....	116
7.3	Digitální rodičovství jako součást prevence rizikového chování.....	117
7.3.1	Děti Generace Z.....	118
7.3.2	Rodič jako základní nástroj změny.....	119

7.4	Vybrané projekty zaměřené na prevenci rizikového chování	120
7.4.1	Projekt E-Bezpečí (Univerzita Palackého v Olomouci)	120
7.4.2	Seznam se bezpečně (Seznam.cz).....	123
7.4.3	Web Rangers (Google Inc.).....	124
8	Zkušenosti s realizací programu školské primární prevence	126
8.1	Specifika edukace dětí mladšího školního věku	126
8.2	Specifika edukace dětí staršího školního věku.....	127
9	Slovo závěrem.....	129
10	Příloha 1 – Statistika internetové kriminality v ČR (2011–2014)	130
11	Příloha 2 – Vývoj kyberšikany u českých dětí (2011–2013).....	133
12	Příloha 3 – Test úrovně nomofobie (NMP-Q dotazník)	134
13	Příloha 4 – Právní rámec rizikových komunikačních jevů	136
13.1	Trestní zákoník (Zákon č. 40/2009 Sb.).....	136
13.2	Občanský zákoník (Zákon č. 89/2012 Sb.).....	137
13.3	Zákon o elektronických komunikacích (Zákon č. 127/2005 Sb.)	138
13.4	Zákon o ochraně osobních údajů (Zákon č. 101/2000 Sb.).....	138
14	Příloha 5 – Právní rámec dětské prostituce v ČR.....	139
14.1	Obchodování s lidmi, § 168 (Zákon č. 40/2009 Sb.)	139
14.2	Kuplířství, § 189 (Zákon č. 40/2009 Sb.).....	140
14.3	Svádění k pohlavnímu styku, § 202 (Zákon č. 40/2009 Sb.)	140
14.4	Ohrožování výchovy dítěte, § 201 (Zákon č. 40/2009 Sb.)	141
14.5	Pohlavní zneužití, § 187 (Zákon č. 40/2009 Sb.).....	141
14.6	Znásilnění, § 185 (Zákon č. 40/2009 Sb.).....	142
14.7	Navazování nedovolených kontaktů s dítětem, § 193b (Zákon č. 40/2009 Sb.)	142
14.8	Výroba a jiné nakládání s dětskou pornografií, § 192 (Zákon č. 40/2009 Sb.)	142
15	Rejstřík.....	144
16	Seznam použité literatury.....	146
17	Anotace.....	166

18	Annotation.....	167
19	Annotation.....	168